

Verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendomsrechten, erfdiensbaarheden en andere zakelijke rechten, rustende op terreinen in de gemeenten Stein en Urmond, welke nodig zijn voor de aanleg van een nieuwe steenstort c.a. voor Staatsmijn Maurits, van een aftakking van de bestaande spoorlijn van Staatsmijn Maurits naar de haven van Stein en van een spoorbrug over het Julianakanaal, zomede voor het maken van nieuwe verbindingswegen, spoorwegovergangen en afwateringen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

De directie van de Staatsmijnen in Limburg heeft aan de Minister van Economische Zaken in het najaar van 1953 plannen voorgelegd voor de aanleg van een nieuwe stortgelegenheid voor afvalstenen, afkomstig uit Staatsmijn Maurits. De hoeveelheid afvalstenen van genoemde staatsmijn bedraagt ongeveer 1 600 000 ton per jaar. De bestaande stortgelegenheid te Geleen is praktisch geheel volgestort en biedt, ondanks speciale voorzieningen, nog voor slechts enkele jaren mogelijkheid tot berging van afvalstenen. De Staatsmijnen in Limburg beschikken niet over terreinen, waar een nieuwe steenstort kan worden ingericht.

Van de in de naaste omgeving van Staatsmijn Maurits liggende onbebouwde terreinen is een deel niet geschikt voor de inrichting van een steenstort in verband met de aanwezigheid van diverse woonwijken, terwijl het overige deel door zijn ligging is aangewezen voor andere toekomstige uitbreiding van het Staatsmijnbedrijf.

Na bestudering van diverse mogelijkheden is de keuze gevallen op een terrein in het Maasdal, ten zuiden van de kom der gemeente Urmond, tussen het Julianakanaal en de rivier de Maas. Bij alle andere terreinen in de omgeving zou het gebruik als steenstort maatschappelijk grotere bezwaren medebrengen. Voorts zal het grootste gedeelte van het voor de nieuwe steenstort bestemde terrein ten gevolge van optredende mijnverzakkingen in de toekomst zo laag komen te liggen, dat het voor de landbouw praktisch onbruikbaar wordt. Bovendien is het maaiveld van dit terrein belangrijk lager gelegen dan dat der omringende terreinen, waardoor hier de grootste bergruimte per vierkante meter bereikbaar is. Deze gunstige omstandigheid zal nog worden versterkt door het optreden van bedoelde mijnverzakkingen. Bij de vorming van een plateaustort in combinatie met de afvoer van bepaalde hoeveelheden afvalstenen, een en ander volgens de hieronder sub 3, resp. 2 genoemde voorwaarden, biedt het onderhavige terrein mogelijkheid tot het storten van afvalstenen gedurende wellicht ongeveer dertig jaren, welke termijn met enkele jaren zal kunnen worden verlengd, indien het terrein vooraf wordt ontgrind.

De aanvoer van afvalstenen van Staatsmijn Maurits naar de nieuwe Maasdalstort zal per spoor moeten geschieden. Voor dit vervoer zal een aftakking van de bestaande spoorlijn van Staatsmijn Maurits naar de haven van Stein moeten worden aangelegd, alsmede een spoorbrug over het Julianakanaal.

Over de onderhavige onteigening is vooraf overleg gepleegd met de toenmalige Ministers van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid. Dit overleg heeft ertoe geleid, dat met betrekking tot de aanleg van de steenstort de volgende voorwaarden zijn gesteld:

1. Het terrein zal, alvorens met afvalstenen te worden volgestort, worden ontgrind, waartoe de directie van de Staatsmijnen in Limburg aan een daartoe voldoende toegeruste onderneming de gelegenheid zal geven, onder voorbehoud, dat daardoor niet de mogelijkheid om regelmatig afvalstenen te bergen wordt gestoord of de bergingskosten per ton stenen op betekende wijze stijgen.

2. Een zo groot mogelijk quantum van de bovengronds gebrachte afvalstenen van Staatsmijn Maurits zal voor opvulling van de grindgaten langs de rivier de Maas worden bestemd en mogelijk te zijner tijd voor de Deltawerken.

3. De steenstort zal worden ingericht als een plateau-stort, waarvan de uiteindelijke hoogte, ongeacht de na afwerking aan te brengen deklaag, niet meer zal bedragen dan 55 m + N.A.P. aan de noordzijde met enige geleidelijke stijging naar de zuidzijde.

4. De af te graven cultuurgrond zal worden opgespaard en opgeslagen en de directie van de Staatsmijnen in Limburg zal omtrent de methode, volgens welke de afgewerkte gedeelten van de stort weder cultuurrijp zullen worden gemaakt, en omtrent de dikte van de op die gedeelten aan te brengen deklaag, indien wordt besloten de opgespaarde cultuurgrond weder aan te brengen, te zijner tijd in overleg treden met de provinciale directie van de Cultuurtechnische Dienst in Limburg. Hetzelfde geldt voor het eventueel aanbrengen van een kunstmatige beregeningsinstallatie.

Aangezien de berging van afvalstenen een onvermijdelijk gevolg is van de kolenwinning, waarmede het algemeen belang wordt gediend, is de ondergetekende van oordeel, dat, evenals zulks destijds is geschied voor de aanleg van de oorspronkelijke steenstort van Staatsmijn Maurits, ook ten aanzien van de nieuwe stortgelegenheid voor afvalstenen, afkomstig uit genoemde staatsmijn, het algemeen nut kan worden aangenomen en de Onteigeningswet behoort te worden toegepast voor de verkrijging van de nodige terreinen, ter grootte van circa 100 ha, ten behoeve van de aanleg van:

- a. de onderhavige stortgelegenheid met bijkomende werken;
- b. een aftakking van de bestaande spoorlijn van Staatsmijn Maurits naar de haven van Stein en een spoorbrug over het Julianakanaal, en
- c. het maken van nieuwe verbindingswegen, spoorwegovergangen en afwateringen.

De vereiste stukken, bedoeld in artikel 6 der Onteigeningswet, zijn hiertoe opgemaakt en in de gemeenten Stein en Urmond ter visie nedergelegd.

De bezwaren ¹⁾, welke tegen het plan van aanleg zijn te berde gebracht, zijn afkomstig van particulieren, vrijwel allen landbouwers, die zich als eigenaars of gebruikers van gronden, gelegen binnen het te onteigenen terrein, in het bezit of gebruik van die gronden zien bedreigd.

Van de zeventien eigenaren of gebruikers van gronden in de gemeente Stein, die gezamenlijk een bezwaarschrift hebben ingediend, zijn er elf, die inmiddels een koopakte hebben ondertekend, waarbij zij hun voor de steenstort nodige gronden aan de Staatsmijnen in Limburg in eigendom overdragen.

Zoals hiervoren reeds is opgemerkt, zal het grootste gedeelte van het voor de nieuwe steenstort bestemde terrein in de toekomst voor de landbouw praktisch onbruikbaar worden, een omstandigheid, welke door reclamanten wordt voorbijgezien. De bestemming tot stortgelegenheid van afvalstenen van elk ander terrein in de omgeving van Staatsmijn Maurits zou voor de landbouw grotere bezwaren medebrengen.

Het ligt in de bedoeling van de directie van de Staatsmijnen in Limburg om de te onteigenen terreinen met de daarop gelegen opstallen, voor zover zulks in overeenstemming is te brengen met hogergenoemde voorwaarden, zo lang mogelijk hun oorspronkelijke bestemming te laten behouden, ten einde de uit deze onteigening voortspruitende bezwaren voor de betrokkenen zoveel doenlijk te beperken.

De Minister van Economische Zaken,

J. W. DE POUS.

¹⁾ De bezwaarschriften zijn, met de verdere onteigeningsbescheiden, ter griffie van de Kamer nedergelegd, ter inzage van de leden.